

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 17 00
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan de raad van de gemeente Heemskerk
T.a.v. mevrouw J. Verhoeks
Postbus 1
1960 AA HEEMSKERK

Haarlem, 10 januari 2020

Betreft : boardletter gemeente Heemskerk 2019
Reg.nr. : 103151/215/411/104

Geachte raad,

De eerste weken van november hebben wij onze interim-controle voor dit jaar bij de gemeente Heemskerk uitgevoerd. Naar aanleiding van deze controle doen wij u hierbij onze boardletter 2019 van uw gemeente toekomen.

In deze rapportage brengen wij verslag uit van onze bevindingen en gaan wij nader in op de opvolging van onze bevindingen uit voorgaande jaren. Bij de interim-controle maken wij mede gebruik van de door de organisatie over de maanden januari – mei uitgevoerde interne controles. Onze bevindingen strekken zich dan ook uit over deze maanden van 2019.

De interim-controle is op een prettige wijze en in een constructieve samenwerking verlopen. Wij hebben van management en medewerkers alle medewerking ontvangen.

Met vriendelijke groet,
Ipa-Acon Assurance B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage: boardletter 2019 gemeente Heemskerk

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 17 00
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

BOARDLETTER

INTERIM-CONTROLE 2019

GEMEENTE HEEMSKERK

INHOUDSOPGAVE

PAGINA

1	SAMENVATTING RECHTMATIGHEID EN INTERNE BEHEERSING	1
2	OPZET INTERNE CONTROLE EN RECHTMATIGHEID	3
2.1	Het intern auditplan.....	3
2.2	Uitvoering van de interne controle.....	3
2.3	Oordeel interne beheersing en rechtmatigheid	4
2.4	Provinciaal toezicht.....	5
2.5	Opvolging bevindingen boardletter en accountantsrapport voorgaand jaar.....	5
3	ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE EN INTERNE BEHEERSING.....	6
3.1	Inkopen en aanbestedingen	6
3.2	Subsidiebeheer	6
3.3	Jeugdwet en WMO	7
3.4	Grondexploitaties.....	8
3.5	Specifieke uitkering Sport.....	9
3.6	Ontwikkeling ICT.....	9
4	SAMENVATTING EN CONCLUSIE	10

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 17 00
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan de raad van de gemeente Heemskerk
Postbus 1
1960 AA HEEMSKERK

Haarlem, 10 januari 2020

Betreft : boardletter gemeente Heemskerk 2019
Reg.nr. : 103151/215/411/104

Geachte raad,

Ingevolge de aan ons verleende opdracht hebben wij in november 2019 de interim-controle uitgevoerd bij uw gemeente. In deze rapportage brengen wij op hoofdlijnen verslag uit van onze bevindingen.

1 SAMENVATTING RECHTMATIGHEID EN INTERNE BEHEERSING

In het kader van onze interim-controle hebben wij getoetst of het interne beheersingssysteem, het geheel van opzet en werking van de administratieve organisatie en interne controle, alsmede de risicoafweging en de transparante vastleggingen daarover zodanig kwalitatief zijn, dat zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid van de baten en de lasten en van de balansmutaties 2019 in voldoende mate kunnen worden gewaarborgd. Dit is van belang bij onze risico-inschatting en is mede bepalend voor de aard en omvang van de werkzaamheden bij de jaarrekeningcontrole in het voorjaar 2020.

Wij hebben bij de interim-controle aandacht besteed aan de interne beheersing en rechtmatigheid, inclusief de stand van zaken rondom de verbijzonderde interne controles alsmede overige activiteiten die van belang zijn voor een (kwalitatieve) verbetering van de bedrijfsvoering. Ook het opvolgen van de adviezen zoals verwoord in onze managementletter van vorig jaar c.q. voorgaande jaren hebben wij beoordeeld.

De structuur van de nieuwe organisatie is inmiddels neergezet. Met het formuleren van de organisatievisie 2018-2022 medio 2018 en het opnieuw invullen van de managementfuncties zijn belangrijke stappen gezet. Ook de voor het financieel beheer belangrijke functies, de concerncontroller en de teamleider Planning, Control en Financien zijn in 2019 opnieuw ingevuld.

De ontwikkelingen rondom de personele bezetting van control heeft ertoe geleid dat de verdere groei van de VIC, enkele jaren geleden ingezet, even pas op de plaats gemaakt heeft.

Wij herhalen daarom in deze brief een aantal aanbevelingen uit 2018 over de VIC (proces-gewijze beoordeling, toetsing financiële kernprocessen, nadrukkelijk aandacht besteden aan de opvolging van aanbevelingen). Wij hebben begrepen dat in het werkplan 2020 van concern control hieraan de nodige aandacht wordt gegeven.

Bij de beoordeling van de inhoudelijke processen vragen wij aandacht voor enkele ontwikkelingen.

Uit de bevindingen van de VIC blijkt dat de subsidieprocessen, op een aantal formele aspecten, nog niet goed verlopen. De verbeteringen die in 2018 en 2019 in de processen zijn doorgevoerd, hadden –gegeven de VIC-resultaten- nog niet het gewenste effect op de beoordeelde subsidietrajecten. In het najaar is een MT-memo opgesteld met een aanpak voor verdere verbetering en een nadere analyse van het subsidiebeleid, waarvan de resultaten begin 2020 beschikbaar zijn.

Ook de proces(sen) rondom inkoop- en aanbesteding krijgen, in organisatorische zin, kwalitatieve impulsen: de beschikbaarheid van professioneel inkoopadvies, de ontwikkeling van een handleiding inkoop en een afzonderlijke handleiding toolkit voor ondershandse aanbesteding.

Wij vragen in dit kader aandacht voor het goed gebruiken van de beschikbare hulpmiddelen rondom inkoop: draag zorg voor een volledige en juiste registratie van de inkoopdocumenten. En registreer alle inkoopcontracten op een juiste wijze in het contractenregister. Alleen dan kan dit register zijn toegevoegde waarde voor de organisatie bewijzen.

Een bevinding uit de inkoopcontrole kan nog relevantie hebben voor onze oordeelsvorming bij de jaarrekening: momenteel is de (herhaalde) verlenging van een inhuurcontract nog onderwerp van interne beoordeling, want verlenging van bestaande contracten is volgens de actuele regelingen wel mogelijk, maar niet oneindig.

2 OPZET INTERNE CONTROLE EN RECHTMATIGHEID

2.1 Het intern auditplan

Voor 2019 is geen nieuw VIC-plan opgesteld. Het Verbijzonderde interne controleplan 2018, in het voorjaar 2018 door het MT vastgesteld, is ook voor 2019 van toepassing verklaard. Wij kunnen ons daarin vinden, zeker omdat de bezetting bij concern control, als gevolg van personele ontwikkelingen, beperkt was.

In de managementletter van vorig jaar gaven wij aan dat de opzet van de VIC al een goede basis is voor de rechtmatigheidscontrole. Wij gaven toen aan dat wij adviseren de VIC op een aantal aspecten verder te ontwikkelen (voor een uitgebreidere uitwerking verwijzen wij naar onze brief van vorig jaar):

- betrek de meer financiële processen in de VIC
- streef naar een beknopte rapportage per proces, met oordelen en adviezen; met bewaking van de opvolging
- neem soms ook belangrijke niet financiële processen periodiek op in de VIC;

Evenals vorig jaar willen wij benadrukken dat de huidige VIC al een goede basis is voor de rechtmatigheidscontrole. De bovengenoemde aanbevelingen doen daar niets aan af, maar zullen er naar ons idee wel toe bijdragen dat de VIC ook meer van toegevoegde waarde wordt voor de interne organisatie.

Ontwikkeling VIC in 2020

Wij hebben begrepen dat concern control bezig is om de VIC, op onderdelen, nader te ontwikkelen. Er wordt momenteel een plan 'invoering financial control' geschreven, waarin de beoordeling van financiële kernprocessen (factuurcontrole, betalingsorganisatie, budgetbeheer) expliciet aandacht krijgt en er aandacht is voor belangrijke financieel-administratieve aspecten (analyse tussenrekeningen, aansluiting van sub administraties of aanleverende systemen)

Doel van de ontwikkelingen?

Dit plan wordt, na afstemming met team Planning, Control & Financien, vertaald in het werkplan 2020 van concern control. Met dit plan wordt, na het Werkplan 2017, weer een integrale afweging gemaakt van de inzet van concern control op haar verschillende taken die moeten bijdragen aan de functie van concern control, in het Werkplan 2017 aangeduid als het hebben 'van een sluitend en werkend control-house'.

Hoewel nog niet expliciet geformuleerd, kan een van de doelen van de ontwikkeling van de VIC zijn het vormen van een voldoende fundament voor de rechtmatigheidsverklaring die het college over het beheer in 2021 zal afgeven. Vooralsnog heeft Heemskerk ervoor gekozen als 'slimme volger' te bezien hoe de verdere ontwikkeling bij het Rijk (ministerie van BZK, commissie BBV) verloopt en aan te haken zodra de wet- en regelgeving definitief beschikbaar is en er praktische handvatten of uitwerkingen beschikbaar zijn (bijv. vanuit de VNG).

2.2 Uitvoering van de interne controle

De uitvoering van de VIC is verdeeld over 3 perioden, waarbij de rechtmatigheidscontrole van elke periode wordt afgerond met een verslag. Tijdens onze interim-controle was de VIC over de eerste periode (strekking over de periode januari – mei 2019) afgerond en het verslag hierover was beschikbaar.

Van de voor periode 1 uitgevoerde detailcontroles (in totaal 79) zijn er 64 als 'goed' beoordeeld. Samengevat waren er in de volgende processen/dossiers bevindingen:

- een fout bij de vaststelling van een subsidie 2018
- een onzekerheid bij de vaststelling van een subsidie 2018
- zeven dossiers met onzekerheden betreffende verstrekte subsidies voor 2019;
- een onzekerheid in een dossier over grondexploitatie
- twee dossiers met onzekerheden bij inkoop en aanbestedingen
- twee dossiers met onzekerheden over de leges omgevingsvergunning en
- een onzekerheid over de leges begraafrechten.

Verbeterpunten

In de afsluitende rapportage over de 1^e periode zijn er door concern control op basis van de VIC werkzaamheden de bevindingen gerapporteerd en een aantal verbeterpunten geformuleerd. Die hebben deels betrekking op de opvolging van bevindingen uit 2018, deels naar aanleiding van de dossiercontrole uit de eerste periode. Een drietal verbeterpunten lichten wij er uit:

- gebruik om fouten en misverstanden te voorkomen een vaste opbouw of een vast format voor de beschikkingen bij subsidies en motiveer/onderbouw zodra wordt afgeweken van in subsidieprocessen geldende termijnen.
- Zorg voor complete dossiers bij inkoop- of aanbestedingstrajecten. Bij het ontbreken van kritische documenten (in dit geval de offertes) is beoordeling niet mogelijk.
- Vraag bij omgevingsvergunningen altijd ramingen van bouwkosten op en beoordeel deze alvorens het berekende legesbedrag op te leggen.

Wij onderstrepen het belang dat concern control aan deze punten geeft; ze worden door haar dan ook terecht betrokken in de komende VIC-periode. Dat geeft ook de mogelijkheid om ingezette verbeteringen (zoals de aanpak voor het subsidieproces, volgens het MT-memo uit september) weer feitelijk te beoordelen.

2.3 Oordeel interne beheersing en rechtmatigheid

In de onderstaande tabel hebben wij het (algemeen) oordeel van de belangrijkste door ons beoordeelde processen in het kader van de interne beheersing en rechtmatigheid binnen uw gemeente opgenomen.

omschrijving proces	2016	2017	2018	2019
Opzet en uitvoering rechtmatigheidsbeheer	✓	✓	✓	✓
OZB, afvalstoffenheffing en rioolrechten	✓	✓	✓	✓
Leges, incl. bouwleges	✓	✓	✓	✓
Verstrekte subsidies, voortgangsbewaking termijnen	✓	!	!	!
Uitkeringen Wet werk en bijstand	✓	✓	✓	✓
Inkopen, aanbesteden, contracten en verplichtingen	!	!	!	!
Treasurymanagement en betalingsorganisatie	✓	✓	✓	✓

Personeel, salarissen	✓	✓	✓	✓
Uitvoering Jeugdzorg	!	!	!	✓
Uitkeringen Wet Maatschappelijke Ondersteuning	✓	✓	✓	✓
Krediet en budgetbeheersing	✓	✓	✓	✓
Planning en Control-cyclus	✓	✓	✓	✓
Risicobeheersing, juridische kwaliteit, M&O	✓	✓	✓	✓
Administratievoering, analyse tussenrekeningen	✓	✓	✓	✓
Projectbeheersing, incl. ontvangen rijksbijdragen	✓	✓	✓	✓
Digitalisering processen	✓	✓	✓	✓

Tabel: Relatief oordeel accountant inzake de interne- en rechtmatigheidsbeheersing binnen de gemeente Heemskerk

Legenda	X	Onvoldoende. Er zijn (risico's op) tekortkomingen en/of fouten geconstateerd.
	!	Verbeterpunt. Geen materiële risico's / tekortkomingen, op onderdelen zijn verbeteringen nodig.
	✓	Voldoende tot goed. Geen risico's/ tekortkomingen; goed functionerend systeem interne beheersing.
		Deze beoordelingen waren ten tijde van de interim-controle in de betreffende jaren nog niet uitgevoerd.

2.4 Provinciaal toezicht

In dit kader is het ook goed te zien hoe anderen naar de gemeente Heemskerk kijken. De provincie heeft recent, in haar rol als toezichthouder, haar jaarverslag interbestuurlijk toezicht 2018 gepresenteerd. Ze geeft daarbij onder meer in tabellen haar 'eindoordeel' weer over de verschillende toezichtstaken. Voor 'Financieel toezicht' geeft de provincie aan de gemeente Heemskerk (nu twee jaar in continuïteit) het oordeel 'oranje', volgens de legenda te lezen als 'redelijk adequaat'. Naar ons idee een goede aanleiding om met de provincie af te stemmen welke argumenten ze hebben om tot dit oordeel te komen en welke verbeterpunten daaruit voor de gemeente zijn te destilleren.

2.5 Opvolging bevindingen boardletter en accountantsrapport voorgaand jaar

Op 4 december 2018 hebben wij de managementletter en boardletter 2018 gepresenteerd; en op 16 mei 2019 ons accountantsrapport aan u aangeboden. De voortgang en uitvoering van de in deze rapportages opgenomen aanbevelingen wordt intern bewaakt door Concerncontrol. Van deze bewaking nemen wij kennis en maken wij mede gebruik bij onze controle. De belangrijkste constatering, voor zover (nog) niet opgevolgd, maken in de samenvatting deel uit van deze rapportage. Bij onze eindejaarscontrole zullen wij u opnieuw informeren over de voortgang van de lopende aandachtspunten.

3 ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE EN INTERNE BEHEERSING

Zoals in paragraaf 2.3 schematisch is weergegeven, zijn de processen bij de gemeente, in opzet en in werking, redelijk op orde. Dat beeld blijkt uit de verbijzonderde interne controle en wordt bevestigd uit onze beoordeling ervan en onze (nadere) controles. Voor de volgende aspecten vragen wij nog uw aandacht.

3.1 Inkopen en aanbestedingen

Met ingang van 2019 is een deel van de inkooptaken van de gemeente uitbesteed aan Stichting Rijk. Uit de overeenkomst die daartoe met de stichting is gesloten, blijkt dat zij daartoe 1 fte beschikbaar stelt. De verwachting is, zo is ook in de raadsmemo over de aansluiting bij Stichting Rijk verwoord, dat de inkoop-adviesfunctie (het lijnmanagement blijft integraal verantwoordelijk) een kwalitatieve impuls krijgt.

De praktische vertaling in interne instructies, richtlijnen, formats etc. heeft inmiddels vorm gekregen: er is (door Stichting Rijk) een handleiding inkoop (nu nog concept) ontwikkeld. Daarnaast is met name voor de onderhandse aanbestedingen (inkopen) afzonderlijk een handleiding toolkit ontwikkeld waarin een aantal specifieke aspecten (offerteaanvraag, nota van lichten etc.) nader worden uitgewerkt.

Inhuur medewerkers

Wij hebben voorgaande jaren aandacht gevraagd voor de inhuur van medewerkers in relatie met aanbestedingsgrenzen. Dit werd mede veroorzaakt door het aantrekken van tijdelijke medewerkers bij de invoering van het sociaal domein. In enkele gevallen was achteraf bekrachtiging nodig van het afwijken van de geldende (interne) aanbestedingsregels omdat bij het verlengen van inhuurtrajecten niet alle aspecten in aanmerking werden genomen.

Ook dit jaar wordt, naar aanleiding van de controle, op dit moment een inhuurtraject nader bekeken. In deze casus wordt een -op zich beperkte- inhuur (een dag per week) langdurig verlengd, waardoor de vraag voorligt of er (tussentijds) aanbesteed had moeten worden. Wij komen, indien nodig, hierop terug bij de eindejaarscontrole.

Dossierbeheer en contractregistratie

Bij de VIC werd, bij twee van de drie geselecteerde aanbestedingsdossiers, geconstateerd dat deze niet volledig waren en dus (vooralsnog) niet beoordeeld konden worden. Dit betekent dat de dossiers, als ze voor andere doeleinden worden gebruikt, ook niet compleet zijn. Zorgdragen voor het volledig en juist archiveren van documenten is een organisatie-breed aandachtspunt.

Bij de inkoopcontrole bleek dat niet alle inkoopcontracten goed worden geregistreerd. Met name contracten met een eenmalig karakter of contracten die niet procesmatig worden bewaakt, worden nog niet allemaal in het contractenregister opgenomen.

3.2 Subsidiebeheer

Voor de rechtmatige verwerking van verstekte subsidies vraagt zowel concern control in haar VIC-verslag als wij al jaren aandacht. En wij verwijzen naar de adviezen in het VIC-verslag: zowel die van vorig jaar – ze zijn nog steeds geldig – als ook de verbeterpunten in het verslag over de eerste periode van de IC die op de subsidie betrekking hebben, zijn helder. Wij hebben ze in par 2.3 al samengevat weergegeven.

Wij realiseren ons dat de bevindingen rondom subsidies zgn. formele rechtmatigheidsfouten zijn, die niet de accountantsrechtmatigheid raken.

Maar de constatering is wel degelijk rechtmatigheidsfouten, zij het dat het meer overtredingen zijn tegen de eigen, interne spelregels van formeel-juridische aard (overschrijdingen van verschillende termijnen, onjuiste termijnbetalingen, fouten in subsidiebriefjes, geen actieve toetsing op reservevorming).

Tegelijk constateren wij wel dat er stappen worden gezet. De gemeente is in 2018 gestart met de implementatie van het subsidieregister in JOIN. Subsidie-aanvragen worden nu in JOIN geregistreerd, er wordt een medewerker gekoppeld aan een aanvraag en verantwoordelijk gesteld voor de afwikkeling. Verder is er, na de zomer, een administratief medewerker aangesteld, die o.a. verantwoordelijk is voor volledigheidstoets: zijn alle stukken opgenomen in het subsidiedossier in Join. Deze medewerker houdt ook het subsidieregister bij, waardoor er nu ook een adequate termijnbewaking mogelijk is: door registratie van data (onder meer ontvangst aanvraag) kan nu gebruik gemaakt worden van signaleringslijsten. Verder is afgesproken dat bij subsidievestigingen boven € 10.000,- door de beleidsmedewerker om medeadvies van een financieel adviseur wordt gevraagd, waarmee in het proces toetsing en advisering wordt opgenomen.

In september is in het MT een memo besproken waarin nadere verbeterpunten worden gepresenteerd. Tevens wordt voorgesteld een nadere analyse van het subsidiebeleid uit te voeren ter verbetering van de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid. Deze analyse is, zo is het plan, begin 2020 aan het MT voorgelegd.

Duidelijk is dat het proces momenteel gedegen aandacht krijgt. Uit de periodieke VIC-beoordelingen, elke periode worden enkele subsidietrajecten bekeken, zal blijken wanneer de maatregelen effect sorteren.

3.3 Jeugdwet en Wmo

De overdracht van de rijkstaken in het kader van de Jeugdwet en de Wmo heeft inmiddels bijna vijf jaar geleden plaatsgevonden. De invoering de eerste jaren ging met horten en stoten, de laatste jaren is nadrukkelijk gewerkt aan de ontwikkeling van de processen en wij concluderen dat de processen binnen het sociaal domein nu beheerst verlopen. Vandaar ook dat wij nu slechts enkele aspecten onder uw aandacht brengen:

Toetsingsprotocol Wmo

Medio 2018 is voor de behandeling van aanvragen Wmo de interne wijze van beoordelen geëvalueerd en beschreven in het Toetsingsprotocol Wmo. Hierin wordt op een – naar ons idee adequate wijze – een systeem van collegiale toetsing ingeregeld. Elementen van het protocol: verantwoordelijkheid voor eigen werk, collegiale toetsing vooraf in specifieke gevallen (bij nieuwe medewerkers, bijzondere situaties en bij afwijzingen), toetsing achteraf op basis van steekproef, gericht op kwaliteitsmeting met aanbevelingen aan het team.

De gekozen insteek is naar onze mening een goede invulling van in de processen opgenomen interne controle. Deze aanpak zou voor meerdere processen als voorbeeld kunnen dienen. We adviseren bij de Wmo de opzet en uitvoering van de verbijzonderde interne controle ook zo te kiezen dat ze complementair is aan de IC-werkzaamheden en gebruik maakt van de resultaten van de IC-beoordelingen.

Afrekeningen 2018

De over 2018 door instellingen verleende zorg is voor de Wmo geheel afgerekend, maar voor de Jeugdzorg is nog niet met alle instellingen afgerekend c.q. vastgesteld.

En als gevolg daarvan is de definitieve verevening van de Jeugdzorg met de gemeenten Beverwijk en Velsen ook nog niet rond (2018 is het laatste jaar van deze verevening). Wij adviseren u op korte termijn met de laatste instellingen af te rekenen, waardoor kwesties uit 2018 niet de afwikkeling van 2019 verstoren.

Grotere zorgleveranciers

Wij begrijpen uit gesprekken dat er met Kenter, in regionaal verband, intensief contact is. Zo zijn er gesprekken over de tarieven (Kenter stelt dat ze daar niet mee uit komen) en worden vraagtekens gezet bij de liquiditeit. Er is afgesproken dat Kenter een verbeterplan zou indienen bij de aangesloten gemeenten en een onafhankelijk onderzoeker is momenteel een eigen analyse aan het maken. Afhankelijk van de resultaten zullen de gemeenten eventueel maatregelen nemen. Overigens heeft Heemskerk geen voorschotten uitstaan bij Kenter en loopt in die zin geen financieel risico.

3.4 Grondexploitaties

De gemeente heeft een viertal lopende grondexploitaties, die - volgens de begroting 2020 - alle vier met een positief saldo afgerond zullen worden.

Jaarlijkse herziening

De jaarlijkse herziening van de grondexploitaties, die normaliter in het najaar – onder meer ter voorbereiding op de begroting – beschikbaar is, was ten tijde van de interim-controle nog niet afgerond. Wij hebben begrepen dat de actualisatie wel binnenkort zal worden gepresenteerd en de nieuwe verwachtingen in elk geval in de jaarrekening 2019 zullen worden meegenomen.

Dat jaarlijks, tijdig actualiseren van belang is blijkt uit de verwachte einddata van de vier exploitaties: in de net vastgestelde begroting 2020 nog wordt weergegeven dat drie van de exploitaties een verwachte einddatum hebben van 1 januari 2020, en dus zeer binnenkort afgewikkeld worden. Wij hebben begrepen dat uit de nieuwe conceptactualisatie, die in hoofdlijnen is opgesteld, blijkt dat de afronding van een exploitatie wordt doorgeschoven naar 1-1-2021 en een naar 1-1-2023.

Tussentijds winstnemen?

De ontwikkeling van alle vier de grondexploitatie verloopt voorspoedig. Administratief hebben de exploitaties op dit moment al meer baten dan lasten en bij de afronding van de exploitaties wordt – volgens de begroting 2020 - een positief saldo van € 7,6 mln. verwacht.

Volgens regelgeving van de commissie BBV zou, wanneer de exploitatie in de realisatiefase een betrouwbaar positief eindsaldo aangeeft, een (gedeeltelijke) winst worden berekend naar rato van het aantal verkocht vierkante meter in relatie tot het totaal ('percentage-of-completion'-methode).

Zoals weergegeven in ons rapport over 2018 is deze beoordeling vorig jaar, weloverwogen, verschoven naar het reguliere moment van de jaarlijkse actualisatie: het najaar. Wij hebben begrepen dat in actualisatie die eerderdaags beschikbaar is, ook de beoordeling rondom het tussentijds winstnemen wordt meegenomen.

Ontwikkelingen in regelgeving

Dit jaar zijn rondom grondbeleid een tweetal nieuwe notities verschenen: in juli bracht de commissie BBV de notitie Grondbeleid in begroting en jaarverslaggeving uit, in september publiceerde de commissie BADO haar notitie Grondexploitaties.

De notities zijn redelijk recent uitgebracht; toch vragen wij uw expliciete aandacht voor met name de BBV-notitie. Want de commissie geeft weer dat de notitie al geldt voor het begrotingsjaar 2019 omdat, zoals ze stelt, de notitie vooral verduidelijkingen en geen verzwareningen kent. Neemt niet weg dat in de notitie een zevental nieuwe en 10 verduidelijkte richtlijnen zijn opgenomen, die al van toepassing zijn voor de jaarrekening 2019. Voldoende reden om het bestaande grondbeleid hieraan te iken.

3.5 Specifieke uitkering Sport

In de jaarrekening 2019 wordt er voor het eerst verantwoording afgelegd over de nieuwe specifieke uitkering Sport. Omdat invoering van de regeling niet vloeiend ging, zo werd onder meer de inschrijving voor de regeling verlengd en het beschikbare budget verhoogd, is ook nog niet veel duidelijk over de wijze waarop over 2019 via de SiSa-bijlage verantwoording moet worden afgelegd.

En de vertragingen hebben er ook toe geleid dat de gemeente Heemskerk pas in oktober 2019 de toekenningsbeschikking over 2019 heeft ontvangen. Dit late tijdstip kan gevolgen hebben voor het volledig besteden van de gelden voor 2019. Wij adviseren goed na te gaan op welke wijze optimaal, rechtmatig gebruik gemaakt kan worden van deze gelden, dan wel hoe middelen op een later moment nog beschikbaar kunnen zijn.

3.6 Ontwikkeling ICT

ENSIA

In het kader van de in 2017 gestarte ENSIA-aanpak (“eenduidige normatiek single information audit”) wordt landelijk gestreefd naar een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). Een deel van deze aanpak is gebaseerd op zelfevaluatie, een deel van de maatregelen wordt getoetst door een EDP-auditor.

Uit de toets van deze auditor blijkt dat de gemeente geheel voldoet aan de afgesproken ‘baseline’. Hij had wel nog een punt van aandacht: het ontbreken van formeel beschreven processen aangaande de IT-afdeling. Informeel zijn de processen zoals het uitvoeren van pentesten, vulnerability-scans, uitvoeren van back-up’s etc. ingeregeld, maar processen worden niet door een risicoanalyse en –beleid geborgd.

Verder rapporteerde de EDP-auditor dat er nog wel tekortkomingenesignaleerd waren, maar dat deze door het college goed geadresseerd waren en er daarom voor dit jaar een actieplan is opgesteld. Wij hebben begrepen dat de analyses en uitvoering voor november gepland waren en dus op dit moment lopen. Op de resultaten komen wij in ons accountantsrapport terug.

Financiële applicaties

Naast de algemene systeemwaarborgen (general IT-controls) heeft de EDP-auditor ook gekeken naar het IT-beheer bij de voor de financiële verwerking belangrijkste applicaties. De EDP-auditor concludeerde dat in deze applicaties voldoende waarborg is voor de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de gegevensverwerking.

Wel constateerde hij dat Suites, de applicatie voor het sociaal domein, nog geen formeel ingericht proces heeft inzake de controle op de rollen- en rechtenmatrix van deze applicatie. Het proces van inrichting van de rollen- en rechtenmatrix en de controle daarop is inmiddels gestart. Het blijkt echter een intensief en tijdrovend proces te zijn.

4 SAMENVATTING EN CONCLUSIE

Wij hebben in de maand november de interim-controle uitgevoerd bij de gemeente Heemskerk. Uit onze werkzaamheden tot en met de interim-controle zijn geen controleverschillen gebleken die de voorgeschreven toleranties (dreigen te) overschrijden, met uitzondering van mogelijk een inhuurtraject (zie par. 3.1). Wij adviseren om deze casus nader te beoordelen en indien nodig en mogelijk het afwijken van het inkoopbeleid beargumenteerd vast te leggen en te bekrachtigen. Natuurlijk is het verstandig na te laten gaan of er in 2019 vergelijkbare casussen zijn geweest.

Resumerend zijn ter versterking van het financieel-administratieve beheer en ten behoeve van de afwikkeling van de controle 2019 in het voorjaar de volgende zaken van belang:

- betrek in de VIC ook financiële kernprocessen, kritische punten in financieel-administratieve processen en niet-financiële kernprocessen;
- richt de VIC in op oordeelsvorming per proces: analyseer een proces, breng het in kaart, documenteer processtappen, toets kritische aspecten in een proces en analyseer, rapporteer en adviseer per proces;
- geef concreet vervolg aan de door de VIC gesignaleerde verbeterpunten;
- ga na welke argumenten de provincie als toezichthouder had, gelet op haar oordeel bij haar financieel toezicht over 2018 en acteer daarop waar nodig;
- werk gemeentebreed continu aan het dossierbeheer;
- hou vast aan verbeteringen rondom subsidieprocessen tot ze resultaat hebben;
- wikkel op korte termijn 2018 af met alle jeugdzorgverleners;
- actualiseer de grondexploitaties nog dit boekjaar en neem daarin mee of in 2019 tussentijdse winstneming nodig is;
- beoordeel de effecten van de onlangs verschenen BBV-notitie, die al voor 2019 van toepassing is;
- ga na hoe optimaal en rechtmatig gebruik gemaakt kan worden van de recent (en dus laat) toegekende subsidie Spuk Sport voor 2019.

Wij hopen u met vorenstaande van dienst te zijn geweest en zijn graag tot een nadere toelichting bereid.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA